

Νόσος Kummels – Μια όχι τόσο σπάνια περίπτωση που διαλύθει

Σπύρος Κολιατζάκης, Δημήτριος Παφύλας, Χαράλαμπος Ρώσσας, Κυριακή Βέτσα, Ιωάννης Παναγιώτης Πατακαμμένος, Αθανάσιος Παπαπάνος
Γ.Ν. Αγρινίου, Αγρίνιο

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ/ΣΚΟΠΟΣ Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση μιας περίπτωσης οστεονέκρωσης του σώματος του Θ12 σπονδύλου μετά από συμπιεστικό κάταγμα.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ Ασθενής θήλυ 88 ετών προσέρχεται στο ΤΕΠ λόγω πτώσης εξ ιδίου ύψους με άλγος στην θωρακοσφυϊκή συμβολή. Από τον απεικονιστικό έλεγχο διαπιστώνεται κάταγμα Θ12. Ένα μήνα μετά στον επανέλεγχο στα εξωτερικά ιατρεία η ασθενής εμφανίζει στον απεικονιστικό έλεγχο με αξονική τομογραφία οστεονέκρωση του σπονδύλου με μεσοσπονδύλιο αέρα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Η νόσος Kummel είναι η οστεονέκρωση του σπονδυλικού σώματος μετά από συμπιεστικό κάταγμα. Η συχνότητα αυτού του ευρήματος είναι δύσκολο να αναφερθεί με ακρίβεια επειδή έχουν χρησιμοποιηθεί πολλοί συνώνυμοι όροι για την περιγραφή αυτής της παθολογίας: μετατραυματική σπονδυλική οστεονέκρωση (AVN), ψευδάρθρωση σπονδυλικού συμπιεστικού κατάγματος (VCF non union), μεσοσπονδύλιο κενό, σχισμή ή αέριο και καθυστερημένη σπονδυλική καθίζηση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ Η νόσος Kummel είναι μια πιθανή επιπλοκή έως και το ένα τρίτο των σπονδυλικών καταγμάτων. Ως εκ τούτου, υπάρχει μια αρκετά καλή πιθανότητα οι περισσότεροι πάροχοι πρωτοβάθμιας περίθαλψης να συμμετέχουν σε κάποιο σημείο στην καριέρα τους στη θεραπεία ενός ασθενούς με νόσο Kummel χωρίς ίσως να το γνωρίζουν.

ΕΠΑΦΗ

Σπύρος Κολιατζάκης
Γενικό Νοσοκομείο Αγρινίου
spyroskoliatzakis@hotmail.com

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νόσος Kummel είναι το επώνυμο για την οστεονέκρωση του σπονδυλικού σώματος μετά από συμπιεστικό κάταγμα σπονδύλου. Καθώς ο πληθυσμός μας γερνάει, ο επιπολασμός της οστεοπόρωσης, και του πιο συνηθισμένου κατάγματος ευθραυστότητας (σπονδυλικό συμπιεστικό κάταγμα) και της νόσου Kummel θα αυξάνεται.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η παρουσίαση μιας περίπτωσης οστεονέκρωσης του σώματος του Θ12 σπονδύλου μετά από συμπιεστικό κάταγμα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η μαγνητική τομογραφία επιβεβαίωσε τα ευρήματα της αξονικής τομογραφίας και τέθηκε η διάγνωση της νόσου του Kummel. Η ασθενής λόγω του εμμένουτος άλγους παραπέμφθηκε σε τριτοβάθμιο νοσοκομείο με την προοπτική πιθανής χειρουργικής αντιμετώπισης της ψευδάρθρωσης του σπονδυλικού κατάγματος. Δυστυχώς δεν υπάρχουν δεδομένα για την περαιτέρω πορεία της ασθενούς και για το αν τελικά χειουργήθηκε και με τι κλινικό αποτέλεσμα.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η νόσος Kummel είναι η οστεονέκρωση του σπονδυλικού σώματος μετά από συμπιεστικό κάταγμα. Η συχνότητα αυτού του ευρήματος είναι δύσκολο να αναφερθεί με ακρίβεια επειδή έχουν χρησιμοποιηθεί πολλοί συνώνυμοι όροι για την περιγραφή αυτής της παθολογίας: μετατραυματική σπονδυλική οστεονέκρωση (avascular necrosis, AVN), ψευδάρθρωση σπονδυλικού συμπιεστικού κατάγματος (Vertebra Compression Fracture {VCF} non union), μεσοσπονδύλιο κενό, σχισμή ή αέριο και καθυστερημένη σπονδυλική καθίζηση. Ο πραγματικός επιπολασμός είναι στην πραγματικότητα αρκετά υψηλός (7% έως 37%), ειδικά μεταξύ των ηλικιωμένων. Η νόσος Kummel αντιπροσωπεύει μια αποτυχία της διαδικασίας επούλωσης του κατάγματος, για την οποία δεν υπάρχουν καλές συντηρητικές θεραπείες. Μια μη αγγειούμενη ζώνη αναπτύσσεται κάτω από την ανώτερη τελική πλάκα, περιορίζοντας την αποθεραπεία και οδηγεί στην ψευδάρθρωση. Οι απλές προσθιοπίσθιες και πλάγιες ακτινογραφίες είναι η τυπική αρχική εξέταση για τη νόσο Kummel. Μπορεί να παραγγελθούν δυναμικές ακτινογραφίες κάμψης/έκτασης για την ανίχνευση ψευδάρθρωσης (κίνηση μέσω του σπονδυλικού σώματος), η οποία, μαζί με μια μεσοσπονδυλική 'σχισμή' γεμάτη αέρα, θεωρούνται κλασικά για τη νόσο Kummel. Η αξονική τομογραφία παρέχει βελτιωμένη απεικόνιση της ψευδάρθρωσης, αλλά δεν είναι πάντα απαραίτητη. Οι μαγνητικές τομογραφίες περιορίζονται σε διφορούμενες περιπτώσεις ή για την αξιολόγηση της υποκείμενης παθολογίας της σπονδυλικής στήλης, όπως η σπονδυλική στένωση, η οποία μπορεί να αλλάξει το πλάνο αντιμετώπισης.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Αν και η κυφοπλαστική και η σπονδυλοπλαστική παρέχουν εξαιρετική και άμεση ανακούφιση από τον πόνο σταθεροποιώντας το κάταγμα, δεν αντιμετωπίζουν συμπτώματα που προέρχονται από συμπίεση. Για αυτό τον λόγο σε πολλούς ασθενείς συστήνεται η οπίσθια αποσυμπίεση και σπονδυλοδεσία η οποία έχει εξαιρετικά αποτελέσματα.

Αυτή η κλινική περίπτωση απεικονίζει τα κοινά συμπτώματα, την παρουσίαση του ασθενούς και τα απεικονιστικά ευρήματα της νόσου Kummel. Τα κοινά συμπτώματα και η κλινική εικόνα είναι πόνος στην πλάτη, συχνά οξύς ή χρόνιος στην έναρξη, με ή χωρίς διαλείπουσα χωλότητα σε ασθενή με γνωστή οστεοπόρωση. Έχει προηγηθεί είτε σπονδυλικό κάταγμα χαμηλής βίας είτε οστεοπορωτικό. Τα ευρήματα από τον απεικονιστικό έλεγχο περιλαμβάνουν ψευδάρθρωση, μεσοσπονδύλιο αέρα και την έλλειψη παρακείμενων φλεγμονωδών αλλαγών στην μαγνητική τομογραφία που τη διαφοροποιεί από την σπονδυλοδισκίτιδα. Η γνώση των χαρακτηριστικών της νόσου Kummel μπορεί να επιστεύσει τη σωστή αντιμετώπιση και να μειώσει τις πιθανές περιττές διαγνωστικές διαδικασίες. Η διάγνωση της νόσου Kummel μπορεί να γίνει αξιόπιστα με βάση τα κλασικά απεικονιστικά ευρήματα. Ελλείψει προοδευτικού νευρολογικού ελλείμματος ή σημείων λοίμωξης, η κυφοπλαστική με τσιμέντο μπορεί να πραγματοποιηθεί άμεσα, με την προσδοκία άμεσης και καλής έως εξαιρετικής επίλυσης του πόνου.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ

Ασθενής θήλυ 88 ετών με ιστορικό οστεοπόρωσης υπό θεραπεία με διφωσφονικά προσέρχεται στο ΤΕΠ λόγω πτώσης εξ ιδίου ύψους με άλγος στην θωρακοσφυϊκή συμβολή. Από τον απεικονιστικό έλεγχο με απλές ακτινογραφίες διαπιστώνεται συμπιεστικό κάταγμα Θ12 χωρίς κατάληψη του νωτιαίου σωλήνα. Η ασθενής δεν εμφανίζει νευρολογική σημειολογία ενώ οι εντερικοί ήχοι είναι παρόντες και έντονοι. Παρά τις έντονες συστάσεις του θεράποντος για ολιγοήμερη νοσηλεία για παρακολούθηση η ασθενής αρνείται και της δίδονται οδηγίες ως εξωτερικός ασθενής. Ένα μήνα μετά στον επανέλεγχο στα εξωτερικά ιατρεία η ασθενής δεν εμφανίζει νευρολογική σημειολογία ενώ δεν έχει υποχωρήσει ο πόνος.

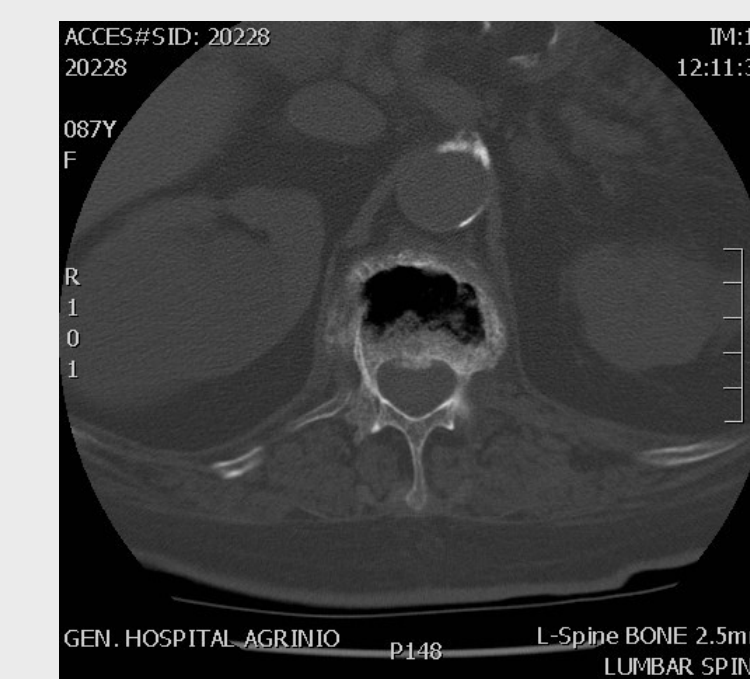
Στον απεικονιστικό έλεγχο που διενεργείται με αξονική τομογραφία διαπιστούται οστεονέκρωση του σπονδύλου με μεσοσπονδύλιο αέρα. Συνεχίζεται η συντηρητική αγωγή με τον θωρακοσφυϊκό κηδεμόνα και απλά παυσίπονα εως τη διενέργεια μαγνητικής τομογραφίας για τον αποκλεισμό φλεγμονώδους νόσου της σπονδυλικής στήλης.

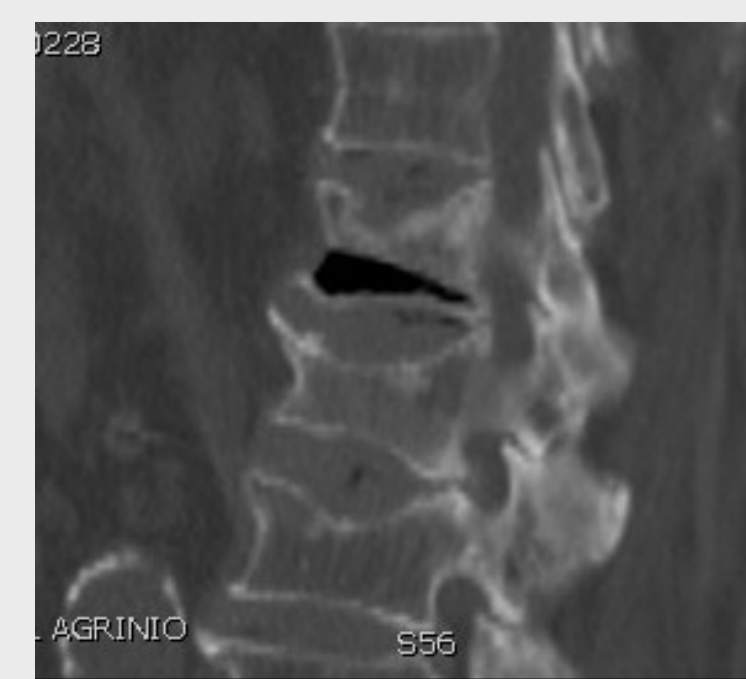
Εικόνα 1. Ακτινογραφία face.

Εικόνα 2. Ακτινογραφία profile.

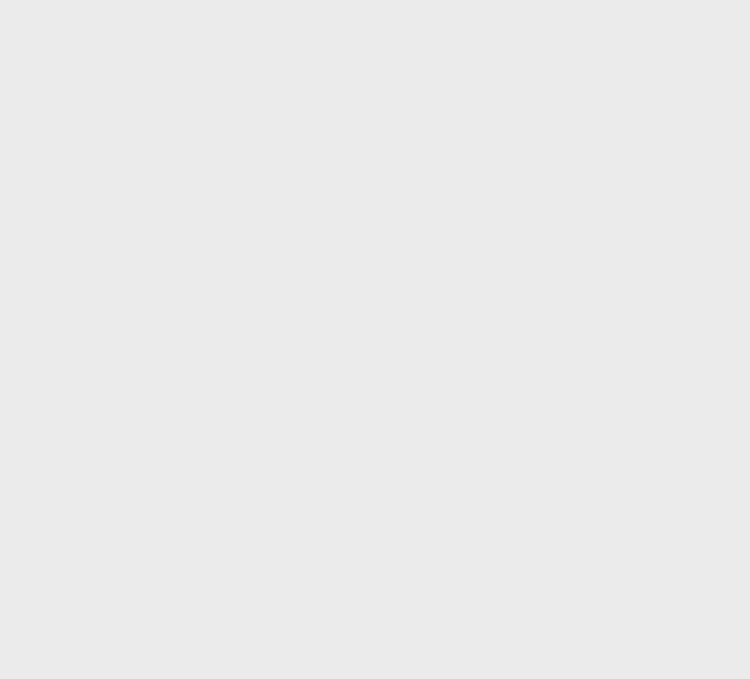
Εικόνα 3. Αξονική Τομογραφία

Εικόνα 4. Αξονική Τομογραφία.

Εικόνα 5. Μαγνητική τομογραφία

Εικόνα 6. Μαγνητική τομογραφία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η νόσος Kummel είναι μια πιθανή επιπλοκή έως και το ένα τρίτο των σπονδυλικών καταγμάτων. Ως εκ τούτου, υπάρχει μια αρκετά καλή πιθανότητα οι περισσότεροι πάροχοι πρωτοβάθμιας περίθαλψης να συμμετέχουν σε κάποιο σημείο στην καριέρα τους στη θεραπεία ενός ασθενούς με νόσο Kummel χωρίς ίσως να το γνωρίζουν. Για αυτό το λόγο θα πρέπει να γνωρίζουν τα διακριτά ακτινογραφικά ευρήματα (μεσοσπονδύλιο αέρα, ψευδάρθρωση και φυσιολογικά γειτονικά επίπεδα), τα οποία διαφοροποιούν αξιόπιστα αυτήν την κατάσταση από πιο νοσηρές όπως η σπονδυλοδισκίτιδα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Smith SW. KUMMELL'S DISEASE. Br Med J. 1930 Jan 18;1(3602):109-10. doi: 10.1136/bmj.1.3602.109. PMID: 20775217; PMCID: PMC2312513.
- Liu Y, Zhu Y, Li R, Jiang W, Yang H. Comparison between Percutaneous Kyphoplasty and Posterior Fixation Combined with Vertebroplasty in the Treatment of Stage III Kümmell's Disease without Neurological Deficit. Biomed Res Int. 2022 Sep 8;2022:2193895. doi: 10.1155/2022/2193895. PMID: 36119933; PMCID: PMC9477635.
- Yu SH, Jeong YM, Lee SW. Revisiting Kümmell's disease: MRI findings beyond the intraosseous cavity for improved diagnosis. Neuroradiology. 2022 Aug;64(8):1681-1688. doi: 10.1007/s00234-022-02976-z. Epub 2022 May 17. PMID: 35577995.
- Lim J, Choi SW, Youm JY, Kwon HJ, Kim SH, Koh HS. Posttraumatic Delayed Vertebral Collapse : Kummell's Disease. J Korean Neurosurg Soc. 2018 Jan;61(1):1-9. doi: 10.3340/jkns.2017.0505.010. Epub 2017 Dec 29. PMID: 29354230; PMCID: PMC5769843.